

С. М. Халатур,

*д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID ID: 0000-0001-8331-3341*

М. В. Кравченко,

*к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID ID: 0000-0002-6942-0914*

І. Д. Павлік,

*студент гр. МгФБСз-1-19, Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID ID: 0000-0002-4402-5790*

DOI: 10.32702/2306-6806.2021.1.30

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

S. Khalatur,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, Dnipro State Agrarian and Economic University

M. Kravchenko,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting, taxation and management of financial and economic security, Dnipro State Agrarian and Economic University

I. Pavlik,

Student of gr. MGFBSz-1-19, Dnipro State Agrarian and Economic University

IMPROVEMENT OF CASH FLOW MANAGEMENT OF AGRICULTURAL ENTERPRISE AS A BASIS FOR ENSURING FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY

Управління грошовими потоками є ключовим для ефективної фінансово-господарської діяльності сільськогосподарського підприємства. При позитивному впливі факторів важливо, щоб грошовий потік був оптимальним для формування резерву грошових коштів та проведення необхідних поліпшень на сільськогосподарському підприємстві. В умовах фінансово-економічної кризи потрібно керувати грошовими потоками, щоб забезпечити оплату всіх основних рахунків та не нанести бізнесу довгострокову шкоду через нестачу готівки.

Управління грошовими потоками, їх прогнозування допомагає зрозуміти, коли сільськогосподарське підприємство зазнає дефіциту або порушує ліміт овердрафту, допомагаючи вживати заходів заздалегідь. Регулярне прогнозування грошового потоку та його перегляд допомагає оцінити, коли можуть виникнути проблеми, виявити потенційний дефіцит грошових коштів та вжити відповідних заходів, а саме: комунікація зі своїм банком або позикодавцем; комунікація зі своїми постачальниками; комунікація з радниками, як-от: незалежний консультант та бухгалтер.

Cash flow management is key to the effective financial and economic performance of an agricultural enterprise. With the positive influence of factors, it is important that the cash flow was optimal for the formation of cash reserves and the necessary improvements in the agricultural enterprise. In a financial and economic crisis, cash flow needs to be managed to ensure payment of all major bills and not to cause long-term damage to businesses due to lack of cash.

The purpose of the article is to find ways to improve the cash flow management of an agricultural enterprise as a basis for ensuring financial and economic security. The necessary ways to maintain a positive cash flow in agricultural activities are identified. Agriculture is one of the key sectors in Ukraine's national economy, but it is also a sector where it is easy to experience cash flow problems. Poor yields, fluctuations in raw material prices and changes in the structure of demand can lead to a shortage of cash in an agricultural enterprise, and such events are often difficult to predict, so they are planned. Practical steps that can be implemented in an agricultural enterprise to improve cash flow management are proposed. In order to ensure the financial and economic security of the agricultural enterprise, several ways have been proposed to protect funds in times of crisis.

The financial components of economic security of an agricultural enterprise, as the main structural elements of this system, have two directions. The first direction is external, related to the analysis of challenges and threats to the economic security of the external environment, and the second direction is internal, related to threats to economic security arising from the internal environment of the enterprise. Cash flow management, cash flow forecasting helps to understand when an agricultural enterprise is in deficit or violates the overdraft limit, helping to take action in advance. Regularly forecasting and reviewing cash flow helps assess when problems may arise, identify potential cash shortages, and take appropriate action, such as: communicating with your bank or lender; communication with its suppliers; communication with advisors such as an independent consultant and accountant.

Ключові слова: грошові потоки, грошові кошти, безпека, прогнозування, управління.
Key words: cash flows, cash, security, forecasting, management.

ВСТУП

Розвиток ринкової економіки стикається з неминучими проблемами фінансово-економічної безпеки бізнесу та підприємництва. Досвід економічно розвинених країн дає можливість зробити висновок, що фінансово-економічна безпека сільськогосподарського підприємства — це стан захисту життєво важливих інтересів фінансово-господарської діяльності. Загалом потенційними загрозами для фінансово-економічної безпеки для сільського господарства можуть бути: протиправні дії проти власності, недобросовісна конкуренція, протиправні дії злочинних структур, шахрайство між суб'єктами господарювання, корупція та хабарництво, нестабільність функціонування суб'єктів господарювання, невиконання договірних зобов'язань.

Враховуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що на фінансово-економічну безпеку сільського господарства на рівні підприємства суттєво впливає стан правових та економічних відносин, організаційні зв'язки, матеріальні та інтелектуальні ресурси підприємства, в якому стабільність його функціонування, фінансова стійкість, комерційний успіх, ефективний науковий та технічний розвиток гарантований.

МЕТА СТАТТІ

Мета статті — пошук шляхів удосконалення управління грошовими потоками сільськогосподарського підприємства як основи забезпечення фінансово-економічної безпеки.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Так, Turki Alshammari (2020) стверджує, що накопичення великої кількості готівки вважається неефективною управлінською політикою через ризики втрат та неефективного управління. Науковцем досліджено також зв'язок між рівнем грошових коштів та результатами діяльності підприємств. Результати дослідження показують, що рівень готівки є надійним фактором, що визначає продуктивність та цінність підприємства.

Abdul Rahman and Raj Bahadur Sharma (2020) пишуть, що оцінка фінансових результатів є однією з найважливіших проблем всіх компаній, які використовують фінансові ресурси для здійснення успішних проектів та досягнення максимізації прибутку. У цьому контексті економічний розвиток кожного підприємства залежить від ефективного управління грошовими коштами всередині та поза підприємством. Невиконання фірмою зо-

бов'язань за належного управління операційними грошовими потоками може призвести до зменшення фінансових показників. Тому кожне підприємство повинне бути здатним управляти своїми грошовими потоками, щоб досягти запланованого рівня результативності. Звіт про рух грошових коштів має важливу роль у підвищенні ефективності рішень з точки зору належного фінансового планування, можливості заробітку фірми, глибокого розуміння сфер операційної та фінансової діяльності тощо. Отже, дослідження шляхів удосконалення управління грошовими потоками підприємства є актуальним завданням.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Прогноз руху грошових коштів є основним засобом планування майбутніх потреб у фінансах. Він показує очікувані піки та зниження грошових коштів у майбутньому, що надходять у сільськогосподарське підприємство, і витрати, які підприємству доведеться покривати протягом цього часу. Прогнози руху грошових коштів допомагають спланувати запозичення та вказати, скільки надлишків грошей, ймовірно, будуть доступними для фінансово-господарської діяльності в даний момент. Передусім розглядати позику, банки, швидше за все, потребують прогноз руху грошових потоків, щоб продемонструвати своє планування. Прогнози руху грошових коштів також визначають джерела та суми готівки, що надходять у сільськогосподарське підприємство, а також призначення та суми готівки, що надходять протягом певного періоду. Щоб відстежувати, чи виконуються прогнозовані показники, корисно мати дві колонки, що містять прогноз та фактичні суми. Грошовий потік є ефективним індикатором для встановлення цілей зменшення витрат.

Необхідні способи зберігання позитивного грошового потоку при веденні сільськогосподарської діяльності. Сільське господарство є однією ключових галузей в національній економіці України, однак це також сектор, де легко відчуті проблеми з грошовими потоками. Поганий урожай, коливання цін на сировину та зміна структури попиту можуть спричинити дефіцит готівки на сільськогосподарському підприємстві, а такі події часто важко передбачити, тому їх планують. Що можна зробити власникам сільськогосподарських підприємств, щоб ефективно управляти своїми грошовими потоками? Як можна покращити грошовий потік сільськогосподарського підприємства. Є кілька практич-

Рис. 1. Причини недостатності грошових коштів на підприємстві

них кроків, які можна запровадити на сільськогосподарському підприємстві для удосконалення управління грошовими потоками, зокрема:

1. Розуміти свої витрати. Важливим для управління грошовими потоками є розуміння того, скільки грошей витрачається. Зокрема скільки коштує ведення фінансово-господарської діяльності, скільки отримають працівники тощо. Важливо мати чітке уявлення про все це з самого початку, щоб була можливість стежити за грошовими потоками. Є цілий ряд ключових показників ефективності, які можна використовувати для вимірювання стану ефективності фінансово-господарської діяльності, тому необхідно їх аналізувати.

2. Дізнатися, що спричиняє неоптимальний рух грошових коштів. Якщо виникають проблеми з грошовим потоком, це може бути короткостроковим періодом, зокрема, поганим вегетаційним періодом, який може вчасно виправитись, або чимось більш довгостроковим. Важливо визначити, що спричиняє негативний рух грошових коштів, щоб можна було це виправити. Необхідно ретельно оцінювати доходи, постійні витрати та поточні витрати, щоб побачити, де є недоліки, які можна ефективно заповнити, чи області, які можна скоротити, щоб покращити загальний дохід.

3. Переоцінити структуру рахунків-фактур. Повільно оплачувані рахунки клієнтами можуть мати суттєвий негативний вплив на грошовий потік сільськогосподарського підприємства. Зокрема можна запропонувати знижки на дострокові платежі, щоб заохотити вищий рівень своєчасних платежів за рахунками-фактурами. З іншого боку, також доцільно розглянути можливість стягнення комісії за прострочення платежів. Проблеми з грошовим потоком зашкодять фінансово-економічній безпеці підприємства, і наслідки можуть бути значними, коли це відбудеться в довгостроковій перспективі.

Довгострокові проблеми грошового потоку в сільському господарстві можуть включати:

Ефективність, яка вимірюється фізичним та економічним результатом фінансово-господарської діяльності. Щоб обчислити її, слід поглянути на врожайність

або змінні витрати на одиницю продукції. Якщо у сільськогосподарському підприємстві спостерігаються високі витрати на виробництво, то можуть виникнути проблеми з ефективністю.

Дуже великі сільськогосподарські підприємства можуть мати проблеми з управлінням. З іншого боку, у замалих сільськогосподарських підприємств може бути зайнято занадто багато людей, тобто вартість робочої сили не відповідає доходу від продукції, яка виробляється та продається.

Проблеми структури боргу. Багато підприємств мають борги, але є способи їх структурувати, щоб покращити грошовий потік. Зокрема можливо продовжити термін погашення, щоб щомісяця виплачували менше. Це дозволяє сільському господарству отримати доступ до оборотних коштів, необхідних для задоволення нагальних потреб. Це може бути набагато вигіднішим рішенням, ніж отримання іншої форми підприємницької позики, оскільки не додаються постійні витрати. І оскільки рішення щодо фінансування рахунків-фактур підтримуються дебіторською заборгованістю, а не іншими видами забезпечення позики, ризик для активів сільськогосподарського підприємства відсутній. На рисунку 1 проаналізовано причини недостатності грошових коштів на підприємстві.

Отже, з метою забезпечення фінансово-економічної безпеки сільськогосподарського підприємства запропоновано декілька способів захистити грошові кошти в кризові періоди:

1. Збереження грошового потоку. Одним з найкращих способів захистити грошові кошти під час кризи є збереження та збільшення грошового потоку. Це може означати зокрема, призупинення найму нових працівників, щоб зберегти існуючий прибуток та зосередження уваги на стимулюванні грошових потоків.

Однак, якщо нині підприємство не отримує стільки нових клієнтів або продажів, це може здатися складним завданням. Є кілька способів стимулювати рух грошових коштів в умовах спаду. Сюди входять: впровадження нових моделей ціноутворення з існуючими клієнтами, запуск нових проектів чи інновацій швидше, або зменшення маркетингових витрат, де це можливо.

Таблиця 1. Рентабельність операційної та всієї діяльності сільськогосподарських підприємств з розподілом на великі, середні та малі підприємства за 2010–2019 роки, %

Роки	Рівень рентабельності (збитковості) операційної діяльності підприємств				Рівень рентабельності (збитковості) всієї діяльності підприємств			
	усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства		великі підприємства	середні підприємства	малі підприємства
2010	24,4	29,8	25,1	18,7	17,4	22,0	18,2	12,0
2011	24,7	-	-	26,5	19,3	-	-	22,4
2012	22,8	29,7	21,0	23,1	16,3	24,6	14,0	17,1
2013	11,7	20,0	8,9	13,1	8,3	15,3	6,6	8,3
2014	21,4	23,8	22,0	19,0	9,2	14,9	7,2	10,1
2015	43,0	54,3	39,9	41,9	30,4	45,4	24,4	32,8
2016	33,6	29,3	32,3	37,6	25,6	24,7	22,8	30,3
2017	23,2	24,6	22,0	24,4	16,5	20,5	16,3	15,8
2018	18,9	22,9	18,2	18,8	14,2	21,2	15,2	11,0
2019	19,8	8,3	27,7	13,5	16,6	6,1	25,0	9,6

Таблиця 2. Рекомендації удосконалення управління грошовими потоками сільськогосподарського підприємства з метою забезпечення фінансово-економічної безпеки за категоріями

Категорія	Рекомендації
Підтримка сільськогосподарських товаровиробників	Освіта та інструменти для бізнесу, управління фінансами, ринку, планування та прийняття рішень. Емоційно-психологічна підтримка управлінців. Добробут працівників. Механізм надання бізнес-консультацій сільськогосподарським товаровиробникам. Підвищення впевненості
Удосконалення пропозицій банків	Банки надають кредит підприємствам замість постачальників. Банки пропонують позики з гнучкими виплатами
Постачальники	Постачальники надають цільові пропозиції, які сприяють підвищенню ефективності та зниженню загальної собівартості одиниці продукції. Постачальники тісніше співпрацюють з управліннями сільськогосподарських підприємств
Дії на рівні підприємства	Управлінці переоцінюють системи виробництва. Перехід до простих, недорогих систем. Ретельний аналіз усіх витрат. Активне використання бюджетів, грошових коштів та планування їх. Продаж активів, зменшення їх розміру, щоб залучити гроші для покриття зобов'язань. Переоцінка інвестицій в довгостроковій перспективі
Управління поставками	Організація контролю поставок. Контракти із фіксованою ціною

Фінансування рахунків-фактур, також відоме як фінансування боржників, дозволяє власникам підприємств обійти стрес, пов'язаний із прийняттям нового довгострокового боргу, і грошовий потік відразу відчує покращення. Фінансування за рахунками-фактурами дозволяє власникам підприємств розблокувати капітал, пов'язаний у їх несплачених рахунках, і перетворити його на оборотний капітал. І оскільки позики забезпечені під дебіторську заборгованість, немає необхідності в забезпеченні нерухомістю, на відміну від інших форм підприємницької позики.

2. Відступити від змагань за нових клієнтів і взяти участь у відведенні існуючих клієнтів від конкурентів. Починати необхідно із дослідження конкурентів та окреслення їх сильних та слабких сторін порівняно з цим сільськогосподарським підприємством. Щоб отримати додаткові дані, можна опитати своїх клієнтів, щоб побачити, що їм подобається чи не подобається. Потім визначити будь-які можливості, які можна використати, щоб залучити клієнтів конкурентів.

3. Одним з основних способів, від якого сільськогосподарське підприємство може постраждати в паніці кризи, є спроба диверсифікуватися на сфері, які не відповідають його бізнесу чи клієнтській базі. Це

відрізняється від спроб вилучити клієнтів від конкурентів, оскільки мова йде про виявлення стратегічних активів та збереження цілісності бренду.

Отже, нестабільна кон'юнктура ринку в поєднанні з несприятливими погодними умовами може мати серйозний вплив на управління грошовими потоками сільськогосподарського підприємства. Це може мати серйозні наслідки для руху грошових коштів. Головним пріоритетом є мінімізація несуттєвих витрат, поки грошові доходи не покращаться. Основними напрямками, які слід вивчити для подолання розриву між доходами та витратами, є: виключення усіх несуттєвих витрат, продаж товарного запасу або надлишкового племінного поголів'я, продаж неважливого обладнання. В таблиці 1 проаналізовано рентабельність операційної та всієї діяльності сільськогосподарських підприємств з розподілом на великі, середні та малі підприємства за 2010–2019 роки.

У рамках пошуку шляхів удосконалення управління грошовими потоками сільськогосподарського підприємства з метою забезпечення фінансово-економічної безпеки запропоновано рекомендації, які можуть обмежити вплив проблем грошового потоку. Надані рекомендації були поділені на п'ять категорій. У таблиці 2 представлені ці категорії та окремі рекомендації.

Отже, неефективне управління грошовими потоками сільськогосподарських підприємств, погіршення ситуації впливає на економіку загалом. Існує чітка кореляція між проблемами грошового потоку на підприємстві та на рівні постачальників. Постійне зниження цін на сільськогосподарську продукцію погіршує ситуацію з грошовими потоками на рівні підприємств. Сільськогосподарські товаровиробники реагують так: придбання меншої кількості продукції, ведення переговорів про зниження закупівельних цін, затримка платежів постачальникам. На постачальників більше впливає зниження цін на сільськогосподарську продукцію, оскільки: платежі затримуються; постачальники повинні надавати кредит, який чинить тиск на їх власний грошовий потік; у результаті деякі постачальники повинні отримувати фінансування для покриття зобов'язань; деякі постачальники розглядають можливість звільнення персоналу через падіння доходу.

Для усунення проблеми вживаються активні зусилля як сільськогосподарськими товаровиробниками, так і постачальниками: деякі постачальники підтримують клієнтів, пропонуючи різні схеми оплати; цільові пропозиції на потреби клієнтів; зниження маржі. Постачальники з обережністю ставляться до непогашеної заборгованості, і більшість з них попередньо намагають-

Рис. 2. Принципи управління грошовими потоками та їх зміст

ся мінімізувати ризик шляхом: попереднього аналізу боржників; посилення інкасації готівки; вимагання авансових платежів, де це необхідно.

Невизначеність зміни цін негативно впливає на довіру та ускладнює процес планування. Сільськогосподарські підприємства під час високих цін на їх продукцію інвестують в активи, що збільшують собівартість одиниці продукції у довгостроковій перспективі, це призводить до проблем з грошовими потоками, коли ціни на сільськогосподарську продукцію знижуються.

На рисунку 2 проаналізовано принципи управління грошовими потоками та їх зміст.

Прямий зв'язок між грошовими потоками на рівні сільськогосподарських підприємств та постачальників, а також невизначеність фінансово-економічної безпеки є очевидними. Це дослідження дало кілька уявлень про те, як відрізняються драйвери проблем грошового потоку, як вони впливають на сільськогосподарських товаровиробників, так і на постачальників, а також надано рекомендації про те, як обмежити ці наслідки. Далі подано рекомендації для сільськогосподарських підприємств, для підтримки фінансово-економічної безпеки сільськогосподарських підприємств.

1. Покращена комунікація та співпраця між постачальниками, банками та сільськогосподарськими підприємствами, що зосереджується на негайних потребах у допомозі зі складанням бюджету та управлінням виплатами.

2. Своєчасний розподіл виплат сільськогосподарським підприємствам з чітким сповіщенням про прогнозовані часові шкали. Це не тільки допоможе полегшити труднощі з грошовим потоком, але й підніме моральний дух у галузі.

3. Фінансовий тиск, який зараз відчувається, вимагає від управлінців вищого рівня бізнес навичок, ніж було потрібно в минулому.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, фінансово-економічна безпека бізнесу та підприємств відіграє важливу роль у розвитку національної економіки. Досліджено фінансові складові економічної безпеки сільськогосподарського підприємства, як основних структурних елементів цієї системи, має два напрямки. Перший напрям зовнішній, пов'язаний з аналізом викликів та загроз для економічної безпеки зовнішнього середовища, а другий напрям — внутрішній, пов'язаний з загрозами економічній безпеці, що надходять від стану внутрішнього середовища підприємства.

Також необхідно взяти до уваги чотири етапи роботи, щоб забезпечити фінансово-економічну безпеку підприємства. Перший етап — робота з документами;

його основним призначенням є визначення справжності документів та виявлення наявності випадкових або навмисних помилок. Другий етап — управління активами, зокрема грошовими коштами. Цей етап спрямований на перевірку майна, що перебуває у розпорядженні підприємства, тобто інвентаризації. Третій етап — робота з фінансовою звітністю для надання необхідної інформації всім зацікавленим користувачам. Четвертим етапом є моніторинг, тобто розрахунок економічних показників, що характеризують стан фінансової складової економічної безпеки сільськогосподарського підприємства.

На основі аналізу змісту цих етапів було зроблено висновок, що фінансова складова є одним із ключових структурних елементів системи економічної безпеки сільськогосподарського підприємства. Фінансово-економічна безпека підприємства також безпосередньо залежить від ефективного управління грошовими потоками, які використовуються для досягнення бізнес-мети.

Забезпечення сталого та максимально ефективного функціонування підприємства, розвиток і зростання неможливі без попередження викликів та загроз для фінансово-економічної безпеки в конкретних напрямках і здатності справлятися з існуючою небезпекою. Здійснення цих дій у процесі господарської діяльності підприємства являє собою сукупність методів, необхідних для забезпечення безпеки підприємства. Напрямом подальших досліджень є розробка економетричної моделі вивчення впливу факторів на управління грошовими потоками сільськогосподарських підприємств.

Література:

- Abdul Rahman and Raj Bahadur Sharma (2020). Cash flows and financial performance in the industrial sector of Saudi Arabia: With special reference to Insurance and Manufacturing Sectors. *Investment Management and Financial Innovations*, 17(4), 76—84. doi:10.21511/imfi.17(4).2020.07
- Alnori F. (2020). Cash holdings: Do they boost or hurt firms' performance? Evidence from listed non-financial firms in Saudi Arabia. *International Journal of Islamic and Middle Eastern Finance and Management*, 13(5), 919—934. Retrieved from <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/IMEFM-08-2019-0338/full/html>
- Atieh S. H. (2014). Liquidity analysis using cash flow ratios as compared to traditional ratios in the pharmaceutical sector in Jordan. *International Journal of Financial Research*, 5(3), 146—158. <https://doi.org/10.5430/ijfr.v5n3p146>
- Cunha I., & Pollet J. (2020). Why Do Firms Hold Cash? Evidence from Demographic Demand Shifts. *The Review of Financial Studies*, 33(5), 2011—2035. <https://doi.org/10.1093/rfs/hhz124>

5. David C.O., Grace O., Lugard O.K., & Regina O. (2018). The Potency of Cash Flow in Predicting Corporate Performance. *Account and Financial Management Journal*, 3 (6), 1591—1601. Retrieved from <http://everant.org/index.php/afmj/article/view/34>

6. Harris M., & Raviv A. (2017). Why Do Firms Sit on Cash? An Asymmetric Information Approach. *The Review of Corporate Finance Studies*, 6 (2), 141—173. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2984276>

7. Khalatur S., Zhylenko K., Masiuk Y., Velychko L., Kravchenko M. (2018). Assessment of bank lending diversification in the national economy of Ukraine. *Banks and banks systems*. Vol. 13 (3), pp. 141—150. URL: <https://businessperspectives.org/journals/banks-and-bank-systems/issue-291/assessment-of-bank-lending-diversification-in-ukraine>

8. Khalatur S., Radzevicius G., Velychko L., Fesenko V., Kriuchko L. (2019). Global deoffshorization and its impact on the national and regional economies of eastern european countries. *Problems and Perspectives in Management*, 17 (3), pp. 293—305. URL: [http://dx.doi.org/10.21511/ppm-17\(3\).2019.24](http://dx.doi.org/10.21511/ppm-17(3).2019.24)

9. Khalatur S., Stachowiak Z., Zhylenko K., Honcharenko O., Khalatur O. (2019). Financial instruments and innovations in business environment: European countries and Ukraine. *Investment Management and Financial Innovations*, 16 (3), pp 275—291. URL: [http://dx.doi.org/10.21511/imfi.16\(3\).2019.25](http://dx.doi.org/10.21511/imfi.16(3).2019.25)

10. Khalatur S., Trokhymets O., Karamushka O. (2020). Conceptual basis of tax policy formation in the globalization conditions. *Baltic Journal of Economic Studies*, 6 (2), 81—92. URL: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2020-6-2-81-92>

11. Khalatur S., Khaminich S., Budko O., Dubovych O., Karamushka O. (2020). Multiple system of innovation investment decisions adoption with synergetic approach usage. *Entrepreneurship and Sustainability*. Vol. 7. Num. 4, 2745—2763. URL: [http://doi.org/10.9770/jesi.2020.7.4\(12\)](http://doi.org/10.9770/jesi.2020.7.4(12))

12. Liman M., & Mohammed A. (2018). Operating cash flow and corporate financial performance of listed conglomerate companies in Nigeria. *Journal of Humanities and Social Science*, 23 (2), 1—11. Retrieved from https://www.academia.edu/36826174/Operating_Cash_Flow_and_Corporate_Financial_Performance_of_Listed_Conglomerate_Companies_in_Nigeria

13. Loncan T., & Caldeira J. (2014). Capital Structure, Cash Holding, and Firm Value: A Study of Brazilian Listed Firms. *Revista Contabilidade & Financas*, 25(64), 46—60. <https://doi.org/10.1590/S1519-70772014000100005>

14. Orlova S., & Rao R. (2018). Cash Holding Speed of Adjustment. *International Review of Economics and Finance*, 54(C), 1—14. <https://doi.org/10.1016/j.iref.2017.12.011>

15. Rocca M., & Cambrea D. (2019). The Effect of Cash Holdings on Firm Performance in Large Italian Companies. *Journal of International Financial Management & Accounting*, 30 (1), 30—59. <https://doi.org/10.1111/jifm.12090>

16. Turki Alshammari (2020). Cash level and corporate performance: evidence from the Gulf Cooperation Council countries. *Investment Management and Financial Innovations*, 17 (4), 14—24. doi:10.21511/imfi.17(4).2020.02

References:

1. Abdul Rahman and Raj Bahadur Sharma (2020), "Cash flows and financial performance in the industrial sector of Saudi Arabia: With special reference to Insurance and Manufacturing Sectors", *Investment Management and Financial Innovations*, vol. 17 (4), pp. 76—84. doi:10.21511/imfi.17(4).2020.07

2. Alnori, F. (2020), "Cash holdings: Do they boost or hurt firms' performance? Evidence from listed non-financial firms in Saudi Arabia", *International Journal of Islamic and Middle Eastern Finance and Management*, vol. 13 (5), pp. 919—934, available at: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/IMEFM-08-2019-0338/full/html> (Accessed 25 Dec 2020).

3. Atieh, S. H. (2014), "Liquidity analysis using cash flow ratios as compared to traditional ratios in the pharmaceutical sector in Jordan", *International Journal of Financial Research*, vol. 5 (3), pp. 146—158. <https://doi.org/10.5430/ijfr.v5n3p146>

4. Cunha, I. and Pollet, J. (2020), "Why Do Firms Hold Cash? Evidence from Demographic Demand Shifts", *The Review of Financial Studies*, vol. 33 (5), pp. 2011—2035. <https://doi.org/10.1093/rfs/hhz124>

5. David, C. O. Grace, O. Lugard, O. K. and Regina, O. (2018), "The Potency of Cash Flow in Predicting Corporate Performance", *Account and Financial Management Journal*, vol. 3 (6), pp. 1591—1601, available at: <http://everant.org/index.php/afmj/article/view/34> (Accessed 25 Dec 2020).

6. Harris, M. and Raviv, A. (2017), "Why Do Firms Sit on Cash? An Asymmetric Information Approach", *The Review of Corporate Finance Studies*, vol. 6 (2), pp. 141—173. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2984276>

7. Khalatur, S. Zhylenko, K. Masiuk, Y. Velychko, L. and Kravchenko, M. (2018), "Assessment of bank lending diversification in the national economy of Ukraine", *Banks and banks systems*, vol. 13 (3), pp. 141—150, available at: <https://businessperspectives.org/journals/banks-and-bank-systems/issue-291/assessment-of-bank-lending-diversification-in-ukraine> (Accessed 25 Dec 2020).

8. Khalatur, S. Radzevicius, G. Velychko, L. Fesenko, V. and Kriuchko, L. (2019), "Global deoffshorization and its impact on the national and regional economies of eastern european countries", *Problems and Perspectives in Management*, vol. 17 (3), pp. 293—305, available at: [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17\(3\).2019.24](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17(3).2019.24) (Accessed 25 Dec 2020).

9. Khalatur, S. Stachowiak, Z. Zhylenko, K. Honcharenko, O. and Khalatur, O. (2019), "Financial instruments and innovations in business environment: European countries and Ukraine", *Investment Management and Financial Innovations*, vol. 16 (3), pp 275—291. [http://dx.doi.org/10.21511/imfi.16\(3\).2019.25](http://dx.doi.org/10.21511/imfi.16(3).2019.25)

10. Khalatur, S. Trokhymets, O. and Karamushka, O. (2020), "Conceptual basis of tax policy formation in the globalization conditions", *Baltic Journal of Economic Studies*, vol. 6 (2), pp. 81—92. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2020-6-2-81-92>

11. Khalatur, S. Khaminich, S. Budko, O. Dubovych, O. and Karamushka, O. (2020), "Multiple system of innovation investment decisions adoption with synergetic approach usage", *Entrepreneurship and Sustainability*, vol. 7, no. 4, pp. 2745—2763. [http://doi.org/10.9770/jesi.2020.7.4\(12\)](http://doi.org/10.9770/jesi.2020.7.4(12))

12. Liman, M. and Mohammed, A. (2018), "Operating cash flow and corporate financial performance of listed conglomerate companies in Nigeria", *Journal of Humanities and Social Science*, vol. 23 (2), pp. 1—11, available at: https://www.academia.edu/36826174/Operating_Cash_Flow_and_Corporate_Financial_Performance_of_Listed_Conglomerate_Companies_in_Nigeria (Accessed 25 Dec 2020).

13. Loncan, T. and Caldeira, J. (2014), "Capital Structure, Cash Holding, and Firm Value: A Study of Brazilian Listed Firms", *Revista Contabilidade & Financas*, vol. 25 (64), pp. 46—60. <https://doi.org/10.1590/S1519-70772014000100005>

14. Orlova, S. and Rao, R. (2018), "Cash Holding Speed of Adjustment", *International Review of Economics and Finance*, vol. 54 (C), pp. 1—14. <https://doi.org/10.1016/j.iref.2017.12.011>

15. Rocca, M. and Cambrea, D. (2019), "The Effect of Cash Holdings on Firm Performance in Large Italian Companies", *Journal of International Financial Management & Accounting*, vol. 30 (1), pp. 30—59. <https://doi.org/10.1111/jifm.12090>

16. Turki Alshammari (2020), "Cash level and corporate performance: evidence from the Gulf Cooperation Council countries", *Investment Management and Financial Innovations*, vol. 17 (4), pp. 14—24. doi:10.21511/imfi.17(4).2020.02

Стаття надійшла до редакції 08.01.2021 р.